BETEGBIZTONSÁG

BETEGBIZTONSÁG - TE IS TEHETSZ ÉRTE!

INFORMÁCIÓS FÜZET

1. ALAPFOGALMAK

MI IS A BETEGBIZTONSÁG?

A betegbiztonságot, mint fogalmat a következő egyszerű mondattal lehet meghatározni: „Betegbiztonság: mentesség az akaratlan bántalmaktól!”
Azonban nézzünk e mondat jelentése mögé és tegyük fel a következő kérdéseket!

1. Mik azok a bántalmak, amikről a mondatban szó van?

A bántalmak szó ebben az esetben egy gyűjtőfogalom azokra az ártalmakra és károsodásokra, melyek elkerülhetők vagy megelőzhetők az egészségügyi ellátás alatt.

2. Mikor következhetnek be ezek a bántalmak?

Ezen akaratlan bántalmak az egészségügyi ellátás (legyen az vizsgálat, kórházi kezelés, vagy a gyógyszer kiváltása a patikában) során következnek be, és nem a betegséggel összefüggésben alakulnak ki.

3. Tehetek ezek ellen a bántalmak ellen?

Ezen akaratlan bántalmak elkerülésére az összes egészségügyi ellátást végző intézmény (háziorvos, szakrendelő, kórház, gyógyszertár) rendkívül nagy erőfeszítéseket tesz, hogy ne következhessenek be. Azonban az egészségügyi ellátás alapvetően két szereplő közreműködésével valósul meg: az egyik szereplő az egészségügyi szakember, míg a másik a sikeres kezelésben, és gyógyulásban ugyanúgy érdekelt beteg. Tehát a bántalmak elkerüléséért és ezáltal a betegbiztonság javításáért a beteg, azaz Ön is tehet érte!

Az információs füzetben hasznos és egyszerű javaslatokat kap arra vonatkozóan, hogy Ön mit tehet az egészségügyi ellátása biztonságának javításáért.
A tájékoztató végén talál egy keresztrejtvényt, amelynek a megoldásához a helyes válaszokat a füzetben találja.
Jó olvasást és kellemes kikapcsolódást kívánunk!

A szerzők

2. BETEGBIZTONSÁG - TE IS TEHETSZ ÉRTE!

Ebben a fejezetben olyan információkat és tanácsokat gyűjtöttünk össze, amelyekkel Ön is tehet az ellátása során azért, hogy a betegbiztonságot javítsa. Tudja, ez Önön is múlik!

2.1. AZ INFORMÁCIÓ BIZTONSÁG!

A szakemberek (orvosok, gyógyszerészek, egyéb egészségügyi dolgozók) munkáját megkönnyíti, illetve az ellátás biztonságát nagymértékben növeli, ha a betegről bizonyos információk a szakemberek rendelkezésére állnak. Amennyiben a beteg állapota nem teszi lehetővé, hogy erről tájékoztassa a szakembereket, akkor érdemes összekészíteni egy információs füzetet, amely a pénztárcába, vagy a táskába téve mindig rendelkezésre áll, ha baj történik. Az információs füzet tényéről érdemes a családtagokat tájékoztatni.
Az ajándékcsomagban talál egy gyógyszerelési kiskönyvet, amely mint információs füzet a tájékoztatást szolgálja. Kérjük háziorvosa vagy gyógyszerésze segítségével folyamatosan töltse ki az aktuális állapotára vonatkozó adatokkal. Baj esetén, Ön vagy családtagjai kitöltve adják át azt az egészségügyi személyzetnek, hogy azzal jelentősen csökkentsék az esetleges információ hiányból származó betegbiztonsági kockázatokat.
A következőkben összefoglaltuk, mit érdemes az egészségügyi személyzet tudomására hozni (még akkor is ha esetleg nem kérdezik meg), mert ezek jelentősen növelik a betegbiztonságot!

1. Értesítendő családtag, hozzátartozó elérhetősége,
2. Tudott étel, vagy gyógyszerallergia,
3. Egyéb krónikus, vagy akut betegségek, állapotok (pl.: várandósság),
4. Szedett gyógyszerek listája, adagolásuk.

Ne feledjük! Az étrendkiegészítők és egyéb szedett, akár gyógynövényes készítmények megemlítése is fontos információval bír betegbiztonsági szempontból. Ezért a szedett gyógyszerek listájának tartalmaznia kell:

1. A vitamin és ásványi anyag készítményeket,
2. Gyógynövényes készítményeket, teákat, étrendkiegészítőket,
3. A vény nélkül kapható gyógyszereket.

2. BETEGBIZTONSÁG - TE IS TEHETSZ ÉRTE!

2.2. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS BIZTONSÁG!

Az egészségügyi ellátásnak és a gyógyulásnak alapvetően egy kölcsönösen elfogadó, partneri viszonyra kell épülnie az ellátók és a beteg között.
Ezért az ellátás biztonságát nagymértékben növeli az egészségügyi személyzettel és a terápiával való együttműködés.
Miben nyilvánulhat meg az együttműködés?

1. A diagnózis felállítására és kezelésre vonatkozó információk pontos betartása (pl.: megjelenni a vizsgálatokon, együttműködni az orvossal a vizsgálat alatt),

2. A gyógyszerszedésre vonatkozó előírások pontos és hosszú távú betartása (pl.: az előírt mennyiségben, adagolás szerint szedni a gyógyszereket, rendszeresen gondoskodni a gyógyszerek kiváltásáról és folyamatos szedéséről).

Az ellátás biztonságának növelésében nemcsak a beteg együttműködésének van óriási szerepe, hanem a rokonoknak és a hozzátartozóknak is! Természetes reakció a családtagok, barátok, ismerősök részéről, hogy aggódnak azokért a szeretteikért, akik éppen egészségügyi ellátást kapnak. Így a hozzátartozók hozzáállása is kulcskérdés az ellátás biztonságának növelésében. A kevésbé együttműködő beteg esetén a családtagok megfelelő magatartással növelhetik a beteg együttműködését, ezzel is támogatva az egészségügyi szakemberek munkáját, elősegítve a terápia sikerességét, a gyógyulást és a betegbiztonság növekedését.
Íme néhány példa, amit a hozzátartozók tehetnek az együttműködés és a betegbiztonság javításáért:

1. Sokszor a terápia részét képezi (különösen cukorbetegség esetén a gyógyszerbeállítás alatt) a megfelelő diéta megtartása. A családtagok nagymértékben segíthetik azzal a terápia és a gyógyszerbeállítás sikerességét, ha együttműködők, például nem halmozzák el ilyen esetekben a beteget étellel, édességgel a látogatások során.

2. Mozgásszervi műtétek során a betegek többsége rehabilitációra, gyógytornára szorul. Ilyen betegek esetén a beteg elesések elkerülése és ezáltal a rehabilitáció elhúzódásának a megakadályozása érdekében, a hozzátartozóknak kell gondoskodniuk megfelelő kórházi öltözékről, illetve megfelelő cipőről, papucsról. Ne vigyenek a betegnek a rehabilitációs osztályra magas sarkú papucsot, mert az növelheti az elesések valószínűségét és nagymértékben csökkenti a betegbiztonságot.

3. Idősebb betegeknél fontos, hogy a gyógyszeres terápia folytonosságáért a hozzátartozók rendszeresen ellenőrizzék, hogy az állandó gyógyszerek rendelkezésre állnak-e. Amennyiben szükséges, segítsenek a gyógyszerek folyamatos és rendszeres kiváltásában, illetve heti, vagy napi szintű kiadagolásában.

A kiadagolással nagymértékben növelhető a gyógyszerszedés biztonsága, Ezzel a gyógyszerek összekeveréséből adódó betegbiztonsági kockázatok jelentősen csökkenthetők. Fontos, hogy a kiadagolás a beállított gyógyszeres terápiának megfelelően történjen.

BETEGBIZTONSÁG

2.3. A KÉRDÉS BIZTONSÁG!

Mikor érdemes kérdezni az egészségügyi szakembertől?

Ha a beteg vagy a hozzátartozó nem ért valamit a terápiájával, kezelésével, ellátásával kapcsolatban bátran tegye fel kérdéseit. A terápia során a folyamatok meg nem értése óriási betegbiztonsági kockázatot hordoz.

A továbbiakban segítséget adunk a gyógyszeres terápiát érintő kérdések megfogalmazásához, és ahhoz, mikor kell ezeket feltennie.

1. Gyógyszeres terápia változása esetén
A gyógyszeres terápia változásakor mindig érdemes megkérdezni a felíró orvost a változtatás okairól (új gyógyszert adnak, elhagynak gyógyszert, változtatnak gyógyszert). Új, ismeretlen, eddig nem szedett gyógyszernél kérdezzen rá, hogy mire való a gyógyszer, a lehetséges mellékhatásokra, az adagolási rendre, illetve annak hatásaira. Mindig kérdezze meg, hogy a gyógyszert meddig kell szednie.

2. Folyamatos terápia esetén
Érdemes megerősítésképpen a gyógyszerésztől megkérdezni és leellenőriztetni a szedett gyógyszerek helyes adagolási rendjét. [2]

3. GYÓGYSZERSZEDÉS ALATTI MELLÉKHATÁSOK

Mi a teendő, ha gyógyszerszedés alatt mellékhatások jelentkeznek?

A gyógyszer szedése annál biztonságosabb, minél több információ áll rendelkezésre a biztonságos alkalmazással kapcsolatban. A tapasztalt mellékhatások jelzése a betegek részéről nagymértékben képes növelni a gyógyszer és az ellátás biztonságát. Ne féljen jelezni a gyógyszerszedéssel összefüggésbe hozható mellékhatásokat a hatóságnak (OGYÉI) vagy az egészségügyi szakembereknek (orvosoknak, gyógyszerészeknek).

A mellékhatások bejelentésének módja:

1. Bejelentés a hatóságnak elektronikus (online) formában:
(https://www.ogyei.gov.hu/on_line_mellekhatas_bejelentes_betegeknek)

2. Bejelentés a hatóságnak postai formában:
letölthető bejelentőlap:
https://www.ogyei.gov.hu/on_line_mellekhatas_bejelentes_betegeknek/

E-mail: adr.box@ogyei.gov.hu
Fax: +36-1-886-9472
Levelezési cím: 1372 Budapest, Pf. 450.

3. Jelezze a tapasztalt mellékhatásokat kezelőorvosának, gyógyszerészének! [3]

4. INTERNET ÉS BIZTONSÁG!

Az internet már mindennapi életünk elengedhetetlen része. Hasznos, azonban veszélyeket is hordoz, amelynek betegbiztonsági vonatkozása is van.

Az interneten szinte minden áru, így bármilyen gyógyszer könnyedén beszerezhető pár kattintással.
A betegbiztonságot azonban mindenképpen tartsa szem előtt!

Magyarországon csak vény nélküli gyógyszerek rendelhetők legálisan az internetről. Internetes gyógyszer kereskedelmet csak az OGYÉI által engedélyezett közforgalmú gyógyszertárak végezhetnek, amelyeknek a listája az OGYÉI honlapján elérhetőek. Az internetes gyógyszerkereskedelemmel foglalkozó gyógyszertáraknak logóval kell jelezni, hogy a tevékenységükre rendelkeznek engedéllyel.
Külföldi honlapon keresztül rendelt gyógyszer csak az OGYÉI jóváhagyásával kerülhet Magyarországra. Aki ennek hiányában mégis megkapja a rendelt gyógyszert, az feltételezhetően illegális tevékenységet folytató honlapon keresztül rendelt, amit kérjük jelentsen az OGYÉI felé. Az így rendelt gyógyszert jogszabályban foglaltaknak megfelelően hamisnak kell tekinteni. [4]

Óriási betegbiztonsági kockázatot vállal, aki ellenőrizetlen forrásból származó gyógyszert rendel az internetről, hiszen annak beszedése óriási egészségkárosodással járhat.

Bízunk benne, sikerült a mindennapi életben használható,
a betegbiztonságot tudatosan figyelő szemléletet átadni Önöknek!

Felhasznált források a kiadvány összeállításához:

1. Belicza Éva: A betegbiztonság jelentősége (egyetemi előadás), 2017. Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ
2. https://www.patientsafetyinstitute.ca/en/toolsResources/5-Questions-to-Ask-about-your-Medications/Pages/default.aspx (megtekintés dátuma: 2019.06.19)
3.https://www.ogyei.gov.hu/on_line_mellekhatas_bejelentes_betegeknek (megtekintés dátuma: 2019. 06. 19)
4. http://www.ogyei.gov.hu/internetes_gyogyszer_kereskedelem/ (megtekintés dátuma: 2019. 06. 19.

5. KVÍZ

1. Folytassa a definíciót: „A betegbiztonság: mentesség az akaratlan …….....” (Fejezze be a mondatot a megfelelő szóval!)

2. Mi könnyíti meg nagymértékben az egészségügyi ellátók munkáját, és növeli jelentősen a betegbiztonságot?

3. Milyen listát érdemes a pénztárcánkban tartani, arra az esetre ha ellátásra szorulunk?

4. Az ellátás biztonságát nagymértékben növeli, ha a beteg …..... az egészségügyi személyzettel és a terápiával. (Egészítse ki a megfelelő szóval a mondatot!)

5. Kiknek van még fontos szerepe az együttműködésben és ezáltal a betegbiztonság javításában?

6. Idősek esetén növelhető vagy csökkenthető a gyógyszerszedés kockázata a gyógyszerek kiadagolásával?

7. Minek van nagy jelentősége, ha betegként nem értünk valamit a terápiával, vagy ellátásunkkal kapcsolatban?

8. Mit jelenthetünk a hatóságnak betegként a gyógyszerszedéssel összefüggésben?

9. Melyik hatóság felügyeli Magyarországon az internetes gyógyszerforgalmazást?

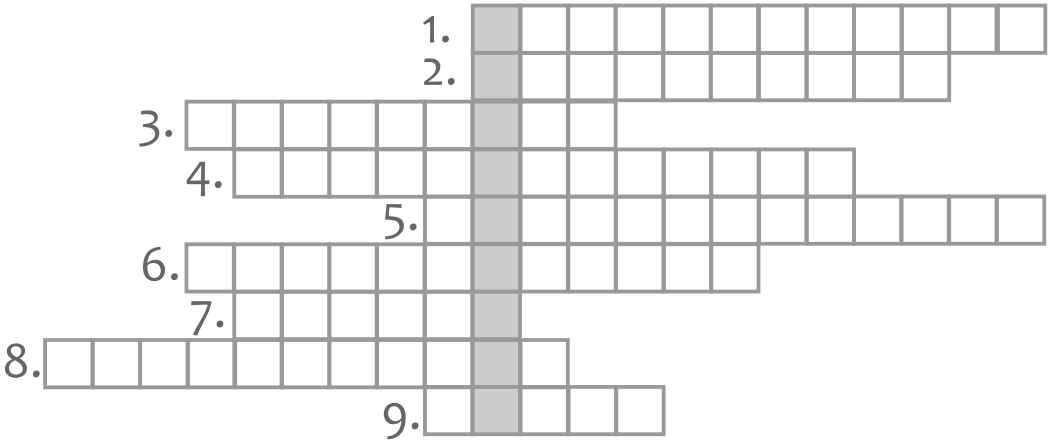

Egészségügyi Ellátórendszer Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

ÁEEK
Állami Egészségügyi Ellátó Központ

Szemmel tartva Egymást
EMK
Egészségügyi Menedzserképző Központ

Nemzeti Népegészségügyi Központ

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE